

Waterlelies

Spel met lijnen, kleur en licht

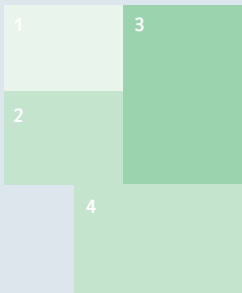
Waterlelies zijn een alledaags onderwerp. Als je er helder water en mooie luchten bij hebt kun je er onalledaags mooie foto's van maken.

Een van de mooiste waterplanten die je op en onder het wateroppervlak kunt tegenkomen zijn de waterlelies. In Nederland en België komt de witte waterlelie (*Nymphaea alba*) van nature voor. Wereldwijd zijn er zo'n zestig verschillende soorten.

Het is half april wanneer ik na een ondiepe duik bij de padden terugkeer langs de bodem van een grote vijver. Hier en daar zijn er nog plekken te vinden die bezaaid zijn met kleine paddenvisjes die naarstig op zoek zijn naar voedsel. De voorbije weken hingen ze nog in de buurt van de eitjes waar ze uitgekomen waren, maar nu zijn ze meer afgezakt naar de bodem. Op anderhalve meter diepte en bij slecht zicht kom ik enkele vreemde stengels tegen die slechts een dertigtal centimeter hoog zijn. Hier en daar staan er bladeren die er niet meteen fris uitzien. Ik herken de planten meteen, het zijn waterlelies. Nooit eerder zag ik ze in deze fase en het tafereel doet me denken aan een schilderij met een treurig kantje. Ik neem enkele foto's om het bewijs mee naar boven te brengen.

Foto links: Flitsers voluit, tegen de zon in, maar met onderwerp deels voor de zon. Tokina 10-17mm @ 10mm; 1/320 sec; f/11; ISO 400.

Foto rechts: Veel wolken met daarachter een zonnetje maken de lucht interessanter. Tokina 10-17mm @ 10mm; 1/400 sec; f/14; ISO 200.

1. Onderwaterlandschap in augustus. Tokina 10-17mm @ 10mm; 1/80 sec; f/7,1; ISO 200.
2. In juli zijn er overal bloemen te zien. Tokina 10-17mm @ 12mm; 1/125 sec; f/14; ISO 200.
3. Snoek tussen de stengels. Tokina 10-17mm @ 17mm; 1/60 sec; f/9; ISO 200.
4. In april bieden de waterlelies nog een treunge aanblik. Tokina 10-17mm @ 11,5mm; 1/250 sec; f/11; ISO 200.

Fleuriger

Bijna twee maanden gaan er voorbij, maar de waterlelies laten me niet met rust. Hoe groot zouden ze inmiddels al zijn? Zouden ze al tot aan de oppervlakte reiken? Een nieuw bezoekje dringt zich op. Niet veel later sta ik aan de waterkant te turen over het water. Het is meteen duidelijk: de planten hebben inmiddels de oppervlakte bereikt en hier en daar staat er zelfs een prachtige bloem gewoon 'mooi' te zijn. De bloemen hebben een roze tint, een variant van de witte waterlelie. Onder het wateroppervlak ziet alles er nu een stuk fleuriger uit. Het zicht onder water is ook een stuk beter dan voorheen, waarschijnlijk door de vele waterplanten die inmiddels rijkelijk langs de oever groeien en het water zuiveren. Het lijnenspel van de lange stengels fascineert me en ik plaats me zo laag mogelijk tegen de bodem om de hele plant tot aan de oppervlakte op de foto te krijgen. Gelukkig heb ik de fisheye lens op de camera staan en kan ik het onderwerp dicht genoeg benaderen. De flitsers staan niet te hard en zijn ver naar achteren getrokken, want er is nog steeds wat zweefvuil en iedere beweging over de bodem doet flink wat stof opwaaien. Met regelmaat verplaatsen is dus de boodschap.

De stengels staan in dikke trossen bijeen en de kleuren zijn fantastisch.

Na een hele serie onderwaterfoto's is het tijd voor de half-half opnames. Zo'n foto is altijd spectaculair omdat je beide werelden onder en boven de waterspiegel kunt verenigen in één foto. Het zijn ook de lastigste foto's om te nemen omdat er vaak een enorm verschil is in belichting tussen de heldere lucht en de donkere zijde onder water. Ook bij de waterlelies is dat het geval want de grote bladeren geven veel schaduw onder het wateroppervlak. Een volledig bewolkte hemel met alleen maar witte wolken en zonder structuur, is de minst interessante. Dan is het heel moeilijk om alles in één foto goed uit te lichten en blijft de bovenkant van de foto onaantrekkelijk. Een donkere, zwaarbewolkte hemel of een blauwe lucht met witte wolken is het mooist. Scherpstellen doe ik altijd op het onderwerp dat het dichtste bij is. De camera is vaak verticaal gedraaid en de flitsers positioneer ik links en rechts onder het water. Bij slecht zicht dim ik de flitsers zoveel mogelijk.

Vervelende druppels

Bij helder water is het mogelijk om foto's te schieten tegen de zon in. Dan kun je een heel korte sluitertijd nemen en een kleine diafragma opening. Dit doe ik ook voor foto's die ik van ander-

halve meter diepte recht naar boven tegen de zon in maak. De flitsers staan dan zo goed als op volle kracht (zie de camera instellingen bij de foto's). Om teveel 'uitgebeten' witte vlekken door de zon te vermijden, probeer ik een deel van het onderwerp ervoor te positioneren. Dat is niet altijd mogelijk, maar zeker aan te raden, want te grote witte vlekken op de foto zijn niet mooi. Gelukkig staan waterlelies niet te diep en kun je voor half-half foto's redtop op de bodem staan. Dat is een voordeel als je een zware camera hebt die je voortdurend half uit het water moet tillen. Een ander probleem is druppelvorming op de poort. Van zodra je de camera uit het water tilt krijg je langs de bovenkant van het glas namelijk vervelende druppels en zelfs strepen in beeld. Over dat probleem is er al veel geschreven en gezegd, gaande van middelgrote die voor autoruiten gemaakt worden tot een geschilde aardappel over het glas wrijven. Mijn ervaring is dat die dingen maar beperkt helpen. Dit is mijn manier: eerst stel ik scherp op het dichtstbijzijnde onderwerp en hou ik de sluitknop half ingedrukt. Dan dompel ik de domepoort onder het water en richt ik het terug op waarbij ik zo snel mogelijk mijn compositie kies en afdruk. Niet elke foto lukt op deze manier, maar het werpt wel zijn vruchten af.

(Fotograaf Erik de Boer zweeft bij babyshampoo. Dome insmeren, laten opdrogen en dan in het water de shampoo eraf wassen. Gegarandeerd druppelvrij – red.).

In augustus ben ik voor de laatste keer in mijn liefvijver geweest. Eigenlijk vind ik dit het mooiste moment. De stengels staan in dikke trossen bijeen en de bladeren vertonen verschillende kleuren: van rood, roze, tot oranje en geel. Ze zijn wel wat beschadigd door weer en wind en ook slakken en andere dieren die er zich aan te goed doen, maar de kleuren zijn fantastisch. Het lijkt net een uitbundig herfststafereel. Kleine baarsjes en snoeken vinden het een prima schuilplaats.

Uren plezier

Of je nu graag tegen de oppervlakte hangt of niet, waterlelies fotograferen is een leuke bezigheid. Je kunt er uren plezier aan beleven en het is een welkome afwisseling op het fotograferen in dieper water. Waterlelies zijn op meerdere plekken in het land te vinden en als je het geluk hebt om er helder water en mooie lichten bij te krijgen, dan is het een onderwerp voor buitengewone plaatjes.

Foto boven: Kleurrijke bladeren in augustus. Tokina 10-17mm @ 10mm; 1/320 sec; f/14; ISO 200.
Foto onder: Onder het wateroppervlak en net een beetje erboven. De bloem wordt twee keer weergegeven door de lichtbreking. Tokina 10-17mm @ 10mm; 1/320 sec; f/14; ISO 200.